

„Utrwalamy poprawną wymowę głoski „sz” –  
scenariusz zajęć logopedycznych

Czas trwania zajęć: 30 min.

Zajęcia indywidualne z dzieckiem

Obszar z podstawy programowej:

Wspomaganie rozwoju mowy oraz innych umiejętności komunikacyjnych dziecka.

Cel ogólny:

- utrwalanie prawidłowej wymowy głoski „sz”,

Cele szczegółowe:

- usprawnia narządy mowy, wypracowuje celowe ruchy języka i warg (zabawy oddechowe ze słomką), wzmacnia mięśnie okrężne ust,

- słuchowo różnicuje głoskę „sz”,

- wykonuje prawidłowo ćwiczenia przygotowujące język i wargi do wymowy głoski „sz”,

- prawidłowo wymawia głoskę „sz” w izolacji, sylabach, w nagłosie, śródgłosie i wygłosie wyrazów,

- wydłuża fazę wydechu, pogłębia oddech.

1. Prowadzący demonstrowa ćwiczenia, a dziecko je powtarza:

Ćwiczenia usprawniające język - wysuwanie i chowanie języka - oblizywanie warg, - „spacer języka po buzi” (język jest raz na górze, raz na dole), - kierowanie języka na boki, do brody, do nosa, konik – klaskamy językiem, łasuch – naśladujemy ssanie cukierka, a następnie oblizujemy górną wargę szerokim językiem, czyścioszek – dokładnie myjemy językiem górne zęby od wewnętrznej i zewnętrznej strony; jaszczurka – masujemy język, wysuwając go i chowając pomiędzy lekko rozwartymi zębami; guma do żucia – żujemy brzegi języka zębami trzonowymi; trąbka – zwijamy język w trąbkę (rurkę) i dmuchamy.

Ćwiczenia usprawniające wargi – całuski – cmokamy i posyłamy całuski; prosiaczek – wysuwamy zaokrąglone wargi, tworząc „ryjek”, a następnie przekształcamy „ryjek” w szeroki uśmiech; rybka – wysuwamy zaokrąglone wargi, tworząc „rybi pyszczek”, naprzemiennie otwieramy je i zamykamy.

Ćwiczenia oddechowe - dmuchanie na kolorowe piórka, piłeczki pingpongowe, płomień świecy przez dziecko w fazie wydechu.

2. Artykulacja głoski „sz” przed lustrem: – prezentacja układu warg, policzków i języka przy wymowie głoski „sz”, – naśladowanie szumu wiatru – artykulacja głoski „sz”.

„Szumisz...”. Prowadzący czyta tekst wiersza, a dziecko wymawia wyłącznie głoskę „sz” w izolacji.

„Szumisz” Szumię ja-szszsz... Szumisz ty-szszsz... Szumi on-szszsz... Szumimy my-szszsz... Szumicie wy-szszsz... Szumią oni-szszsz...

"Szum" – głoska „sz”:

Szumi morze – szszsz...

Szumi wiatr – szszsz...

Szumi woda – szszsz...

Szumi las – szszsz...

Szumią drzewa – szszsz...

Szumią liście – szszsz...

Szumię ja – szszsz...  
Szumisz ty – szszsz...  
Szumi mama – szszsz...  
Szumi tata – szszsz  
Szumi miś – szszsz...

3.Ćwiczenia artykulacyjne: „Szumy”. Logopeda pokazuje dziecku obrazki przedstawiające drzewa i fale morskie. Prosi o naśladowanie szumu drzew i wymawianie głoski „sz:”, gdy demonstrowany jest obrazek drzew, oraz szumu morza i wymawianie sylaby „szu” w przypadku obrazka przedstawiającego fale morskie. Nabieramy powietrze ustami, układamy usta w dzióbek i wypuszczamy powietrze naśladowując odgłos szumiącego wiatru (szszsz...) – głośno i długo. Zwracamy uwagę na zaokrąglone, lekko wysunięte do przodu wargi, język uniesiony do górnego wałka dziąsłowego i zbliżone do siebie zęby. Następnie wymawia na długim wydechu głoskę „sz”. W trakcie wymawiania przez dziecko głoski „sz” logopeda prosi o sprawdzenie za pomocą otwartej dłoni, czy wraz z artykulacją wyczuwalny jest na niej ciepły i silny strumień powietrza.

Rodzic czyta wierszyk pomijając odgłos wiatru. W trakcie czytania, dziecko na umówiony znak szumi jak wiatr.

Wiaterek – wierszyk do ćwiczeń z głoską „sz”.

Autor tekstu: Adam Waćławski, Grająca szafa. Śladami dźwięków i odgłosów, Wydawnictwo Akord. Śpiewające brzdące.

Wiaterek

W pewnym lesie Pan Wiaterek  
Wyszedł sobie na spacerek,  
Szszsz...  
Milo szumi, spaceruje,  
Trąca drzewa, podskakuje,  
Szszsz...  
Wiatr listami rozbawiony,  
Rusza nimi z każdej strony,  
Szszsz...  
W końcu prosi je do tańca,  
No i szumiąc tańczą walca,  
Szszsz...

Podnieś ręce i kołysz nimi, szumiąc jak drzewo wymawiaj głoskę „sz”.

4.Gimnastyka języka. Słuchaj i powtarzaj.  
Ćwiczenia artykulacyjne; „Sylaby”.

Powtarzanie sylab

Podczas ćwiczeń należy przedłużać wymowę głoski „sz”. - szszu, szszo, szsza, szsze, szszy, - uszszu, yszszy, oszszo, aszsza, eszsze, - oszsz, uszsz, aszsz, eszsz, yszsz.

## Lokomotywa

Szymon pojechał na wycieczkę pociągiem. Lokomotywa wydawała różne dźwięki. Postaraj się wymówić prawidłowo sylaby zapisane na dymkach. Najpierw naucz się dobrze wymawiać sylaby na żółtych dymkach, potem na niebieskich, a na końcu na różowych. Dużo ćwicząc możesz zamienić dymki w kolorowe chmurki: sza, szo, szu, sze, szy, asza, oszo, uszu, esze, yszy, asz, osz, usz, esz, ysz.

Powtarzamy wierszyk: Utrwalamy sylaby:

Sza! Sza! Sza! – mówię ja. Szy! Szy! Szy! – mówisz ty.

Szo! Szo! Szo! – wołam ja. Szy! Szy! Szy! – wołasz ty.

Szu! Szu! Szu! – śpiewam ja. Szy! Szy! Szy! – śpiewasz ty.

Sze! Sze! Sze! – myślę ja. Szy! Szy! Szy! – myślisz ty.

## 5. Powtarzanie słów.

Prowadzący wypowiada słowa z głoską „sz”, a dziecko je powtarza: szachy, szafa, szalik, szufelka, szynka, szkoła, szminka, sznurowadło, szpilki, szpulka; kieliszek, koszulka, naszyjnik, ptaszek, wieszak, gruszka, kasztan, paluszki, pietruszka, poduszka, kapelusz, kosz, listonosz, mysz, pióropusz.

## 6. Utrwalanie głoski „sz” w wyrażeniach. Ćwiczenia artykulacyjne: „Wyrażenia dwuwyrazowe”.

Rodzic pokazuje dziecku zestaw obrazków i prosi o powtarzanie tworzonych z ich nazwami wyrażeń dwuwyrazowych. Prowadzący wypowiada pary wyrazów, a dziecko je powtarza. Dbaj o prawidłową artykulację wymawianych przez dziecko zwrotów.

Kasza manna, nowe kalosze, pełna kieszeń, tani proszek, gotowany groszek, wiklinowy koszyk, mały daszek, wygodne nosze, drewniany wieszak, koszula taty, brudny kieliszek, ładna koszulka, łyżka kaszy, szpulki w kieszeni, kołnierz koszuli, koszyk muszelek, kosz do koszykówki..

## Utrwalanie wierszyka „Szara myszka”

Autor tekstu: Dorota Krupa, Rymowanki – utrwalanki. Materiały do ćwiczeń logopedycznych, Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2005.

## Szara myszka

Szara myszka w szafie mieszka

A na imię ma Agnieszka.

Ma w szufladzie trzy koszule,

kapelusze, szelki, sznurek.

Grywa w szachy, pisze wiersze,

tuszem robi szlaczki pierwsze.

Chętnie szynkę je i groszek,

kaszę, gulasz, gruszek koszyk.

## 7. Dziecko powtarza zdania wypowiedziane przez prowadzącego.

Szymek lubi gruszki, Mariusz gra w szachy. Pani szyje na maszynie. Pod szafą siedzą myszy. Szymon szuka szalika w szafie. Muszla szumi przy moim uszku. Tata wiesza koszule na wieszakach. Łukasz je pyszny groszek. Wujek Tomasz pisze wiersze.

## 8. Zakończenie zajęć – podsumowanie i krótkie omówienie zajęć, sukcesów dziecka, pochwała i nagroda za pracę.